

אור השבת

הדלקת נרות - 19:21

מוצאי שבת - 20:25

* עפ"י זמני ת"א

"והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע"

פרשת נשא הנקראת לרוב בשבת שלאחר חג השבועות היא הפרשה הגדולה ביותר מבין 54 הפרשות בתורה, כלולים בה 176 פסוקים. לא לחינם פרשה זו נקראת לאחר חג השבועות - חג מתן תורה, שבו השתקפו בני ישראל להשיבוע נפשם בתורה במידה יתרה.

בפרשתנו נקרא את פסוקי ברכת הכוהנים שיצו אהרן ובניו לברך את עמ"י. הפסוק הראשון הוא "יברכך ה' וישמרך", פרשנים רבים עומדים על הקשר שבין שתי הברכות: "יברכך" - "וישמרך": **רש"י**: "יברכך" - שיתברכו נכסך, "וישמרך" - שלא יבוא עליך שודדים ליטול ממונך. **ראב"ע**: "יברכך" - בתוספת חיים ועושר, "וישמרך" - שישמור התוספת, שלא יגזול אחר מה שהוסיף. **במדרש ספרי**: "יברכך ה'" - בנכסים. "וישמרך" - מהמזיקים.

העיר על כך רבי ברוך אפשטיין בעל "תורה תמימה": שתי הברכות האלו בפתחה של ברכת כוהנים קשורות זו בזו ומשלימות זו את זו, שכן שנינו במסכת בבא מציעא שאין הברכה מצויה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי (הסור), אלא בדבר הסמוי מן העין (שכמות אנה נראית ואנה יחשה), לעומת זאת מצוינו במסכת חולין שלמזיקים יש שליטה רק בדבר שאינו שקול ומדוד, משום כך לא די לאדם להתברך רק בעושר ונכסים, שהרי ברכה זו חלה בדבר הסמוי מהעין ובו קיימת שליטה למזיקים.

הברכה המצורפת "יברכך ה' וישמרך" כוללת הבטחה כפולה: א) ברכת עושר ונכסים. ב) הבטחה לשמירת הרכוש מפגיעת מזיקים. בכך מובטח לו למתברך שהנכסים שייזכה בהם לא יפגעו לעולם, וזו ברכה שלימה שאין למעלה ממנה. **יה"ר שיקויים בנו "יברכך ה' וישמרך" יחד עם כל ברכות התורה.אמן.**

"וישם לך שלום"
"כל המשים שלום
ביתוך ביתו, מעלה עליו
הכתוב (מחשבה ו' התורה)
כאילו משים שלום
בישראל על כל אחד
ואחד (בבא בית ישראל).
וכל המטיל קנאה
ומחרות (ריב ומחלוקת)
ביתוך ביתו,
כאילו מטיל קנאה
ומחרות בישראל
(בקרוב כל ישראל)"
~רבן שמעון בן גמליאל~

מכיוון שנגמרה אפיתם לגמרי וראויים הם לאכילה, שוב אין בהם איסור אפייה.

פינת ההלכה

בישול אחר אפיה, קלייה, טיגון, צלייה
השבוע נלמד כלל חדש: "אין אפיה אחר אפיה" - כמו שאין איסור בישול אחר בישול ביבש, כך הדין שאין איסור בישול אחר אפייה, ואין בישול אחר קלייה, ואין בישול אחר טיגון, ואין אפיה אחר אפיה. שמכיוון שנגמרו בישולם לגמרי והם ראויים לאכילה, אין בהם בישול אחר. ואמנם - בני אשכנז נהגו להחמיר בזה לכתחילה.

פיצוחים על הפלאטה: מותר להניח על הפלאטה, גרעינים ושאר פיצוחים הקלויים מערב שבת, כיוון שאין קלייה אחר קלייה. אבל אם אינם קלויים, בוודאי שאסור ליתנם על הפלאטה, למרות שאפשר לאכול אותם כמו שהם.

הכנת קפה: מותר ערות מים רותחים מהמיחם על הקפה, כיוון שהקפה כבר קלוי, ואין בישול אחר קלייה. והאשכנזים מחמירים בזה, אך רשאים לתת מים חמים שבכלי שני על הקפה. ואולם בנס קפה, מותר אף לאשכנזים לערות מהמיחם, כיוון שהוא מבושל.

סוכר: הסוכר, אף על פי שהוא נימוח במים, דינו כדבר יבש, וכיוון שאין בישול אחר בישול ביבש, לכן מותר לתת סוכר בכוס ולשפוך עליו מים רותחים.

קרוטונים ושקדי מרק: מותר לבני ספרד להניח קרוטונים (קוביות לחם אפיות) או שקדי מרק בתוך מרק רותח, כיוון שאין בישול אחר אפיה או טיגון. ומכל מקום בני אשכנז מחמירים בזה, אך רשאים לערות את המרק מכלי שני על הקרוטונים או שקדי המרק.

צנימים: מותר להניח פרוסות לחם על הפלאטה כדי לעשותם צנימים, ואין בזה איסור אפייה בשבת.

"ה' רועי לא אחסר"

~מדרש' תנ"ך~

"וכתב את האלת... ומחה אל מי המרים"

אמר רבי ישמעאל: גדול הוא השלום! שמצינו שוויתר הקב"ה על שמו, שנכתב בקדושה, שיימחה על המים (משקטם אלהים) כדי להטיל שלום בין איש לאשתו.

אמר בר קפרא: גדול השלום, שאף העליונים (מלאכים) צריכים שלום, שנאמר: "עושה שלום במרומיו". והרי דברים קל וחומר- אם מלאכי מעלה שאין ביניהם לא איבה ולא שנאה ולא קנאה ולא תחרות ולא עין רעה, צריכים שלום- בני אדם שיש בהם את כל המידות הללו (הרעות שמנו כ"ף) על אחת כמה וכמה!

מסופר בתלמוד הירושלמי: רבי מאיר היה רגיל לדרוש בבית הכנסת של חמתא כל לילות השבת, והייתה שם אישה אחת רגילה לשמוע דרשותיו.

פעם אחת האריך רבי מאיר בדרשתו. הלכה האישה אחר הדרשה וביקשה להיכנס לביתה וראתה שהנר כבה. אמר לה בעלה: היכן היית? אמרה לו: הלכתי לשמוע קולו של הדרשן. אמר לה בעלה: מכן וכך (לשן שבועה) שאין את

נכנסת לבית עד שאתה הולכת ורוקקת (זורקת) בפניו של הדרשן. צפה רבי מאיר ברוח הקודש בתגובתו של הבעל ועשה עצמו חש בעיניו. אמר: "כל אישה היודעת לחוש לעין (לש רטאה) תבוא ותלחשי". אמרו לה השכנות: "הרי השעה (וההצטננות) שתיכנסי לביתך! עשי עצמך לוחשת לו, ובכך את רוקקת לתוך עינו של רבי מאיר".

הלכה האישה אל רבי מאיר, אמר לה: "יודעת את ללחוש לעין?" מאימתו עליה- אמרה לו: "לא". אמר לה: "ורוקקים בתוכה שבע פעמים, והוא טוב לעין הפגועה". לאחר שרקקה- אמר לה: "לכי אמרי לבעלך: 'פעם אחת אמרת שארק בעיניו של רבי מאיר והיא ריקקה שבע פעמים'".

אמרו לו תלמידיו לרבי מאיר: "רבי! כך מבזים את התורה? אילו אמרת לנו, היינו מביאים את הבעל ומלקים אותו על הספסל, והוא היה מתפייס עם אישתו!"

אמר להם: **"ולא יהא כבוד מאיר כקונו!?"** (כבוד הקב"ה) **ומה אם שם הקודש, שנכתב בקדושה, אמר הכתוב שיימחה על המים** (בפיקה שמוה ה"ש הס"ה) **בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו- כבוד מאיר לא כל שכן!?"** (וה"ל שבא ליט שקול כה"ל ש"ס בין א"ש אלה).

"והאמת והשלום אהבו"

אי אפשר להכניס יד לאש בלי להיכוות, הגבולות ברורים מאוד. יש חופש מוחלט, ואפשר לבלוע נפט, אבל יש לזה גם מחיר... מסתבר שגם לנשמה יש חוקים, יש דברים שמתאימים לה ויש דברים שהורסים אותה, ומי שנתן את הנשמה קבע גם מה מתאים לה... תביני, הרגשתי חנוק. הרגשתי שיש בי משהו שרוצה להשתחרר מכל השעבודים היצריים שאנחנו מתעקשים להגדיר כ-'חופש'..."

"מה אתה מדבר?" הגביהה רינה את קולה, "עדיף לעשות כל הזמן מה שהרבנים אומרים לך ומה שכתוב בספרים ישנים?"

"רינה, תביני, זה לא כתוב שם, זה כתוב כאן". אמר רפי והצביע על ליבו. "שנים חיפשתי את הדבר הזה, את הקשר לנשמה שלי, ופתאום נפרש מולי עולם ענק שעוזר לי לגלות אותה. זה הדבר הכי נפלא בעולם, ואת אומרת לי שאני לא חופשי?"

"אז איך זה לא חסר לי?" המשיכה רינה בשלה.

"כי חסמו אותנו. גרמו לנו לשכוח מי אנחנו, מכרו לנו אידיאלים מייבוא זר במקום לתת לנו 'תוצרת הארץ', מה שהכי מתאים לנו. תאמיני לי רינה..."

"אני רואה שאתה עדיין שפוי, אז אולי יש עוד תקווה שתחזור אלינו". "ואולי את תחזרי אל עצמך??", "אני?! צחקה רינה בעודה מביטה בחלון למרחקים. "לא נראה לי, רפי, אני חילונית בנשמה". "לא, רינה" חייך רפי, "לא בנשמה..."

...ועוד הזאים נמשך אצלו סוגיית 'ת"י תורה'...

אנשים צדיק הנענך ב'ן רפי ארינה...

~מדרש' תנ"ך~

פינת האמונה

חופשי זה...

עברנו את חג חשבועות, ואנו ממשיכים לקבל את התורה עלינו, יום יום, שעה שעה.

אנו נמצאים בלימוד על סוגיית 'חיי תורה' ובעזרת ח'יתקיים בנו חכתוב: "עץ חיים היא למחזיקים בה"

הוא היה בתהליכים ראשונים של חזרה בתשובה. החבר'ה מהקיבוץ עוד לא ידעו בדיוק איך לאכול את זה. "רפי שלנו. הקיבוצניק הגאה מהשומר הצעיר, יחבוב כיפה וילמד תורה!?"

מחסומים רבים עמדו בפניו, אחד מהם היה רינה, החברה שלו לשעבר, שנלחמה על חילוניותו בחירוף נפש והקשתה עליו בשאלות רבות.

"רק תסביר לי! רפי! איך אתה מוכן לוותר על החופש שיש לך כאן, לעשות מה שאתה רוצה, בלי שרבנים יקבעו לך מה לאכול, מתי וכמה? אתה לא מבין שכולם שם עבדים!?"

"רינה! תקשיבי! את יודעת שאני מעריך אותך, אז בואי נשים את הדברים על השולחן- את זוכרת את השיר של ברי סחרוף, 'כולנו עבדים?' אז הרגשתי שכולנו כאן עבדים, לא ההם הדוסים... לעשות מה בראש שלנו כל הזמן זה לא חופש. כולנו נולדנו בעולם הזה לתוך חוקים ברורים- אי אפשר לקפוץ מהגג בלי לשאת בתוצאות,

זכות הלימוד בעלון לעילוי נשמת שלומית שפרה בת טובה גימל, יוכבד בת סעדיה, אמיתי אלימלך בן ליאת.

לרפואת הרב דוד בן סעדיה, שלומית בת חממה יונה, דורית בת גאולה, משה מרלי בן חווה, דינה בת דיאמוטה, פיבי בת תמר, אורן בן אביגיל.

ברכת כוהנים

~מדרש' תנ"ך~

בפרשת השבוע עולים כמה עניינים חשובים:

טומאה – ה' מצווה לשלוח אנשים שנטמאו אל מחוץ למחנה.
אשם גזילות – אדם שנשבע בשם ה' לשקר צריך להקריב קורבן.
פרשת סוטה – אישה שחשודה בגיאוף מובאת אל הכוהן, עליה לשתות "מים קאָררים", לפי תגובת הבטן שלה למים יודעים האם באמת נאָפּה.
פרשת הנזיר – פירוט החוקים שמקבל על עצמו אדם שנזיר להיות נזיר: אסור לו לשתות יין ושיכר, אסור לו לגלח את ראשו.

מתנות הנשיאים – בניית המשכן הסתיימה, והנשיאים של השבטים מביאים קורבנות, בכל יום מקריב נשיא אחד את קורבנו, כך במשך שנים – עשר ימים.

קורבנות הנשיאים

ברכת הכוהנים – נאמרה למשה ביום כלות הקמת המשכן, לאחר ארגון מחנה ישראל איש על דגלו ושבטו כשבאמצעו מוצב המשכן ומחנות הכהונה וחלוויה סביבו. **ישנם שני מדרשים החוקרים את הברכה מעבר לפירושה המילולי:** האחד, מצינו בשיר השירים ומלמדנו כי בברכה זו ישנו סוד מיסטי הקשור בצורה זו או אחרת למילות הברכה ולמשמעותן (שיר השירים רבה ג, ו). על פי מדרש זה, כתיבה מדויקת של הברכה ללא תוספת ומגרעת יש בה כדי להציל את האדם מכל מיני פורעניות.

השני, פירושו של הרלב"ג, גם הוא נשאר בתחום הסוד המיסטי של האותיות והמילים. הרלב"ג מדגיש את חשיבות אמירת הברכה דווקא בלשון הקודש ולא בשפה אחרת, כיוון שבתרגום עלולים להפסיד את הסוד המיוחד הטמון במילות הברכה ככתבן וכלשונו.

עיקרה של הברכה טמון בהבנת השם המפורש, דהיינו ידיעת סוד שמו של האל – ל שבעזרתו ירד השפע האלוקי וישרה על בני ישראל. תפקידם של הכוהנים הוא ללמד את העם את השם המפורש שבהבנתו יכול להגיע כל אחד מישראל למעלת הדבקות בא – ל ובכך הוא יהיה מושגת באופן אישי.

ר' שלמה לבית הלוי מסביר כי הכוהנים, בעזרת השם המפורש המצוי בברכה, משמשים מעין צינור להורדת השפע האלוקי. כיוון שהכוהנים מושגחים יותר מהמוון עם ישראל, הם יכולים להאציל מן השפע הזה על שאר העם על ידי אמירת הנוסח המיוחד של הברכה. בשמירה על נוסח הברכה כפי שהוא, ישנה גם אמירה של הכוהנים לעם שאין זו ברכתם שלהם, אלא ברכת האל – שהם המעבירים אותה אל העם.

ר' מרדכי הכהן בספר דרשותיו "מר דרור" אומר כי ברכה זו היא קמע שחי' שם על בני ישראל באמצעות הכוהנים כדי שלא תשלוט בהם עין הרע.

המשותף לגישות שהבאנו הוא בהעלאתה של ברכת כוהנים לרמה של ברכה מיסטית, אם בשל הסוד שבאותיות ואם בשל היותה כקמע נגד עין הרע.

ברכת הכוהנים מתקיימת בימים רגילים, רק בתפילות הבוקר, כלומר בשחרית ובתפילת מוסף בימים שבהם יש תפילת מוסף. בימי צום, מקיימים ברכת כוהנים גם בתפילת מנחה. עם זאת, ביום כיפור נהוג שלא לברך ברכת כוהנים בתפילת מנחה אלא רק בתפילת נעילה. נשתדל להתברך בברכה זו בתפילות הבוקר בעז"ה

שו"ת מהפרשה

ר' עזרא מלום

ש: מה הקשר בין פרשת נשא. תהילים פרק קי"ט ומסכת בבא בתרא?

ת: כולם הארוכים ביותר בסוגם וקשורים למספר 176. בנשא ובתהילים קי"ט יש 176 פסוקים. במסכת בבא בתרא יש 176 דפים.

ש: מדוע נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה?

ת: לפי הגמרא בסוטה "כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מהיין."

ש: "כל ימי נזרו". מהו משך הנזירות המינימאלי ומה הרמז לכך?

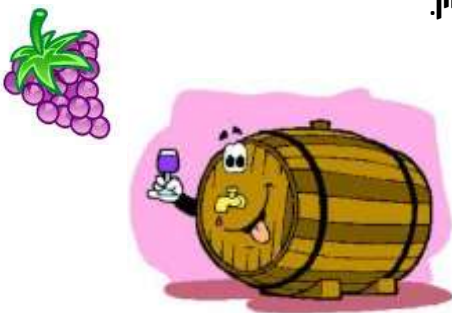
ת: 30 יום. נרמז מהמילה "נזיר יהיה". "יהיה" בגימטריא = 30.

ש: "מחרצנים ועד זג לא יאכל (הנזיר)". מהו זג?

ת: זג = קליפת הענב.

ש: מה למדים ממילות הסיום של ברכת הכוהנים: "וישם לך שלום"?

ת: אמר רבי יהושע בן לוי "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום" (סוף מסכת עוקצין).

לאחר כחמש עשרה שנות רבנות עבר לכהן כרב בוילקומיר, אך חזר לוולוז'ין לאחר שנה אחת בלבד בעקבות התנגדות בקהילה, והמשיך לשמש כרבה עד מותו.

בראשית המאה ה-19, לאחר פטירתו של רבו, ייסד ר' חיים את ישיבת "עץ חיים" בוולוז'ין (הידועה יותר בשם "ישיבת וולוז'ין") ובכך הפך לאבי הישיבות הליטאיות הגדולות.

מסופר: ילד שובב בשם יוס'ה מחליט לנסוע לישיבה של רבי חיים הוולוז'ין ללמוד תורה, ונוסע. אחרי כמה זמן הוא מקבל מכתב מאימא שלו ובו אמו מתחננת אליו כי יחזור הביתה דחוף כי הייתה שרפה גדולה בעיר, והחנות של אביו נשרפה כליל, והם נותרו ללא לחם לאכול, והיא מתחננת לבנה שישוב ויעזור להם. הוא הולך לרבי חיים הוולוז'ין לשאול אותו, ורבי חיים חושב ומייעץ לו לא לנסוע אלא להישאר וללמוד תורה. לאחר זמן מה הילד מקבל עוד מכתב מהבית ובו אמו מתחננת אליו כי אביו חולה מרוב עגמת נפש ושיחזור הביתה, ושוב רבי חיים מייעץ לו להישאר וללמוד תורה. הילד מקבל עוד מכתב מהבית ובו אמו מודיעה לו כי אביו נפטר ושיחזור הביתה. הילד בוכה ומאשים את עצמו כי אולי בגללו אביו ירד שאולה, אבל רבי חיים עדיין פוסק לו להישאר בישיבה ולא לנסוע הביתה. עוברות שנים אחדות ומגיעה אל רבי חיים הוולוז'ין משלחת של רבנים מסלוצק ומבקשים ממנו לבחור להם רב, והוא כמובן בוחר ביוס'ה שלנו שבינתיים גדל לתלמיד חכם. והם שותים לחיים ואוכלים עוגה ורבי חיים פונה ליוס'ה ואומר לו כך: "אמרתי לך לחזור ללימודך. ראיתי כי אין זו אלא תחבולת השטן שבא להפריעך ולנתק אותך מן הדרך החדשה שבחרת לך." ואז פונה רבי חיים הוולוז'ין לנוכחים ואומר כך: "לפעמים מרשים לשטן לשרוף עיר שלמה כדי להוציא נער אחד מן הלימוד, מה נורא הדבר!"

הגאון הרב חיים איצקוביץ' (ז' בסיוון תק"ט - י"ד בסיוון תקפ"א) מכונה ר' חיים הוולוז'ין, היה מגדולי הדור בתקופתו, **מחשובי תלמידיו של הגאון מווילנה**, רב העיריה וולוז'ין ומייסדה של ישיבת עץ חיים, המוכרת כישיבת וולוז'ין "אם הישיבות".

נולד ב-ל' בסיוון תק"ט לרבי יצחק איצקוביץ', פרנס הקהילה בוולוז'ין ורבקה, בת ר' יוסף רפפורט. בצעירותו למד תחילה במשך שנתיים אצל רבי רפאל זיסקינד הכהן מהמבורג שהיה רבה של מינסק, ואחר כך אצל רבי אריה לייב גינצבורג, בעל ה"שאגת אריה", שהיה רב העיריה.

כבר בילדותו התגלה כגאון- מסופר: אחד מפריצי הסביבה, שבה גר אביו של רבי חיים הוולוז'ין, הניח לשלושת בניו צוואה מוזרה שאת הסוסים שהותיר עבורם יחלקו באופן הבא: אחד יקבל את חציים, השני יזכה בשליש ואילו האחרון יקבל תשיעית, ובתנאי שלא יחלקו סוס אחד לשניים.

היו הבנים במבוכה רבה, מאחר שאביהם הותיר להם שבעה עשר סוסים, ולא ידעו כיצד לחלקם ביניהם לפי תנאיו, הם ניסו בכל דרך וישבו עם גדולי חכמיהם והעלו חרס בידיהם, הן ממספר זה לא ניתן לעולם לחלק כך... וכי אביהם לא היה איש שחמד להם לצון...

חשבו האחים וסיכמו כי שאלה סבוכה שכזו אין לה מוצא אלא אם תוצג בפני ר' יצחק, הפרנס הוולוז'ינאי הידוע בחכמתו (אביו של ר' חיים הוולוז'ין). בחרו להם האחים אחד מהם ושלחוהו לטכס עצה מהפרנס. ר' חיים, לא היה אותה שעה אלא זאטוט כבן חמש שנים, אך משראה שאין פותר לשאלה הציע את עזרתו.

בלי היסוס ניגש לבן הפריץ ואמר: "אם תיתן לי סוס אחד מרכושך הפרטי אפתור לכם את הבעיה!", בהבטיחו לנציג האחים, והלה הסכים. תחילה כעס עליו אביו, כי אם אכן יכול הוא לחלק את הירושה עבורם, בשל מה נזקק הוא לתשלום הסוס. אך ר' חיים הצעיר הרגיעו במהרה כי אל לו לדאוג, בין כך מתכוון הוא להשיב את הסוס, וכי כל שימוש הוא רק להראות שבצוואה התכוון האב לרוב הסוסים ולא נקב בסך הכולל. נטל ר' חיים את הסוס שניתן לו, צירפו לשבע עשרה הסוסים מהירושה והחל לחלק. הצי משמונה עשר, היינו תשעה, לראשון. שלישי מן הסכום, כלומר שש, מסר לשני. ולאחרון תשיעית שהיא שני סוסים, סך הכול שבע עשרה, כמניין הירושה שהותיר להם האב. את הסוס הנוסף, שהיה מיותר, השיב ברצון לבעליו – "זו הייתה כוונתו של אביכם" - הפטיר הילד כמנצח.

מגיל 19 התחיל נוסע אל הגאון מווילנה (הגר"א), ונעשה לתלמידו החשוב. הוא העריץ את הגר"א מאד, והתנגד אפילו להחשיבו כממשיכו של הגר"א מפני כבודו. בהסכמתו וברכתו של הגאון חזר רבי חיים מווילנה לוולוז'ין ושימש כרבה של העיריה.

לו"ז שיעורים בכפר ביל"ו ב':

- יום ב': שיעור בשינויות** - לימוד סדר מועד, שעה: 21:00. השיעור מתקיים בבית משפחת טאייב.
- יום ג': שיעור בספר התנ"א** - מפי הרב מאיר הכהן, שעה: 21:00, השיעור מתקיים בבית הכנסת בכפר ביל"ו ב'.
- יום ה': שיעור פרשת שבוע** - שניים מקרא ואחד תרגום, שעה: 20:30, השיעור מתקיים בבית הכנסת בכפר ביל"ו ב'.
- שבת קודש: שיעור רש"י** - כ-20 דקות לפני תפילת מנחה.

לו"ז תפילות בשבת:

- מנחה ערב שבת:** 19:20
- שחרית:** 9:00
- מנחה:** 18:50
- סעודה שלישית:** 19:15
- ערבית מוצ"ש:** 20:15

"עץ חיים היא למוזיקים בה - ותומכיה מאושר"

ואלה יעמדו על הברכה: גל טאייב בן דינה, מוריה צבי בת בת-שבע, גל כתבי בן ציון, רון צבי בן יגאל, יגאל צבי בן סעדיה, בת שבע שמולביץ בת סעדיה, מנדי קרן בן ימימה, יונתן בחור בן לאה, שרית בת תמר, מישל בן שושנה.